

Vyplňujte jen bílé kolonky!

Formulář vyplňujte na počítači; kolonky se zvětší automaticky podle množství textu.

NETECHNICKÉ SHRNUVÍ PROJEKTU POKUSŮ upravené podle PR 2020/569

Název projektu pokusů

Aktivace jaterních enzymů - 5/2021

Doba trvání projektu pokusů - v měsících

Únor - prosinec 2021

Klíčová slova - maximálně pět¹⁾

Aktivace, Delor106, potkan, jaterní homogenát, polychlorované bifenyl

Účel projektu pokusů - zaškrtněte poličko; možno i více možnosti

☐	základní výzkum
☒	translační a aplikovaný výzkum
☐	kontrola kvality (včetně zkoušení bezpečnosti a účinnosti šarže)
☐	legislativní účely jiné zkoušení účinnosti a tolerance
☐	a běžná výroba zkoušení toxicity a jiné zkoušky bezpečnosti včetně farmakologie
☐	běžná výroba
☐	ochrana přírodního prostředí v zájmu zdraví a dobrých životních podmínek lidí nebo zvířat
☐	zachování druhů
☐	vyšší vzdělávání
☐	odborná příprava za účelem získání, udržení nebo zlepšení odborných znalostí
☐	trestní řízení a jiné soudní řízení
☐	udržování populací ustálených geneticky upravených zvířat, která nebyla použita v jiných pokusech

Cíle projektu pokusů - např. řešení některých vědeckých neznámých nebo vědeckých či klinických potřeb

Cílem je získání jaterního homogenátu s vyšší aktivitou jaterních enzymů pro další využití v in vitro testování, konkrétně Ames test – mutagenita látek testována na bakteriích, test genové mutace na savčích buňkách, mikronukleus test a test na chromozomové aberace.

Tyto in vitro studie pak poskytují podklady pro posouzení nebezpečnosti chemických látek, zdravotnických materiálu a dalších látek používaných v průmyslu, zdravotnictví atd.

Pravděpodobné potenciální přínosy projektu pokusů - jak by mohlo být dosaženo vědeckého pokroku nebo jaký přínos by z něj člověk, zvířata či životní prostředí mohli mít; v příslušných případech rozlišujte mezi krátkodobými (v době trvání projektu) a dlouhodobými přínosy (mohou se projevit až po skončení projektu)

Konkrétním očekávaným přínosem tohoto pokusu bude získání cca 30 – 40 ml jaterního homogenátu z každého zvířete a jeho další použití v in vitro testech: Ames test – mutagenita látek testována na bakteriích a alternativních testech: test genové mutace na savčích buňkách, mikronukleus test a test na chromozomové aberace.

Tyto in vitro studie pak poskytují podklady pro posouzení nebezpečnosti chemických látek, zdravotnických materiálu a dalších látek používaných v průmyslu, zdravotnictví atd.

Postupy, které budou na zvířatech zpravidla používány (např. injekční aplikace, chirurgické zákroky) - uveďte počet těchto postupů a dobu jejich trvání

Pro tento účel musí být použit pouze laboratorní potkan samec. Četnost pokusů závisí na konkrétní potřebě výzkumné skupiny provádějící in vitro testy, pro které je tento jaterní homogenát určen. Četnost jejich testování závisí na konkrétních komerčních objednávkách.

Pro jednu dávku jaterního homogenátu jsou použiti dva potkani. Po dobu trvání projektu bude spotřebováno max. 12 zvířat – předpokládaný požadavek určený na základě potřeby z minulých let.

Předpokládané dopady / nepříznivé účinky na zvířata (např. bolest, ztráta hmotnosti, nečinnost / snížená hybnost, stres, neobvyklé chování) a doba trvání těchto účinků

Nepředpokládá se, že by intraperitoneální aplikace látky mohla zvířatům způsobit výraznou bolest, strach nebo utrpení. Navrhovaná míra závažnosti: mírná. Po skončení pokusu bude provedena eutanazie zvířat a odběr jater pro další zpracování.

Druhy a přibližné počty zvířat, jejichž použití se předpokládá, a předpokládaná závažnost pokusu

Druh zvířat ²⁾ - vyberte ze seznamu	Odhadovaný počet	Odhadovaný počet zvířat podle závažnosti			
		Nenabude vědomí	Mírná	Střední	Závažná
Potkan laboratorní (Rattus norvegicus)	12	0	12	0	0
Zvolte položku.					
Zvolte položku.					
Zvolte položku.					
Zvolte položku.					
Nakládání se zvířaty, která nebudou na konci pokusu usmrcena					

Odhadovaný počet zvířat k opětovnému použití	0
Odhadovaný počet zvířat, která budou navrácena do přírodního stanoviště či systému chovu	0
Odhadovaný počet zvířat k umístění do zájmového chovu	0
Důvody pro výše uvedené nakládání se zvířaty - <i>uveďte</i>	

Uplatňování 3R

Nahrazení používání zvířat - uvedte, jaké alternativy bez použití zvířat jsou v této oblasti dostupné a proč nemohou být použity pro účely tohoto projektu

Nezbytnost in vitro pokusů, při kterých je jaterní homogenát používán, je v případě chemických látek jednoznačně dáná předpisem: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolení a omezování chemických látek (REACH) v platném znění. Pro zdravotnické materiály je pak dán směrnicí Rady ES 93/42/EHS ze 14. června 1993 o zdravotnických prostředcích v konsolidovaném znění, v Zákoně č. 268/2014 Sb. v platném znění, o zdravotnických prostředcích.

Studii není možné nahradit alternativní metodou bez použití zvířat, in vitro metoda bez použití zvířat pro získání jaterního homogenátu nebyla dosud vědecky validována a není prakticky dostupná. (TSAR : Tracking System for Alternative test methods Review, Validation and Approval in the Context of EU Regulations on Chemicals, <http://tsar.jrc.ec.europa.eu/>).

Omezení používání zvířat - vysvětlete, jaký počet zvířat byl pro tento projekt stanoven. Popište kroky, které byly podniknutы ke snížení počtu používaných zvířat, a zásady použité k vytvoření studie; případně popište postupy, které budou používány po celou dobu trvání projektu za účelem minimalizace počtu používaných zvířat a které odpovídají vědeckým cílům (mezi tyto postupy mohou patřit např. pilotní studie, počítačové modelování, sdílení tkání a opakování použití).

Bude použit pouze potřebný počet zvířat (konkrétní počet je dán potřebou in vitro testování).

Šetrné zacházení se zvířaty - uvedte příklady konkrétních opatření (např. zvýšené pozorování, pooperační péče, tlumení bolesti, výcvik zvířat) přijatých v souvislosti s postupy k minimalizaci dopadů na dobré životní podmínky zvířat; popište mechanismy k přijímání vznikajících zmírněujících postupů v době trvání projektu

Se zvířaty bude pracovat kvalifikovaný a zkušený personál, budou dodržovány zásady humánního zacházení se zvířaty v souladu s platnými národními předpisy v oblasti ochrany pokusných zvířat a v souladu s interními předpisy pracovišť pro manipulaci s pokusnými zvířaty. Bude minimalizován stres a diskomfort zvířat během studie – zvířata budou chována v podmínkách odpovídajících požadavkům použitého živočišného druhu. Minimálně 1x denně bude kontrolován zdravotní stav zvířat a všechny pozorované změny budou zaznamenány a konzultovány s osobou zodpovědnou za péči o zvířata. Zvířata, která v jakékoli fázi zkoušky budou vykazovat přetrávající příznaky značného utrpení a/nebo bolesti, budou humánně utracena.

Použité druhy zvířat - vysvětlete výběr druhů a souvisejících životních stadií

Potkan laboratorní (*Rattus norvegicus*), druh použitých zvířat je dán metodikou

¹⁾ Včetně vědeckých pojmu, které se mohou skládat z více než pěti jednotlivých slov, a s výjimkou druhů zvířat a účelů uvedených jinde v dokumentu

²⁾ Druhy zvířat v souladu s kategoriemi statistického vykazování v příloze III prováděcího rozhodnutí Komise 2020/569 s doplňkovou možností „nespecifikovaného savec“ pro zachování anonymity ve výjimečných případech